

Načini i kriteriji ocjenjivanja u nastavi matematike, razredni odjeli: 6.b., 7.a, 8.a, 8.b

Ocenjivanje u nastavi matematike provodi se na osnovu ocjena razvrstanih u rubrike (sastavnice i načini praćenja) koje su prikazane u donjoj tablici (e-imenik):

Matematika
usvojenost, razumijevanje i primjena programskih sadržaja - usmeno
usvojenost, razumijevanje i primjena programskih sadržaja - pisano
usvojenost, razumijevanje i primjena programskih sadržaja - domaći uradak
samostalni rad

Usmeno

U ovu rubriku upisuje se ocjena koja proizlazi iz sveukupnog (usmenog) angažmana učenika na satovima matematike: rješavanja zadataka pred pločom, javljanja i odgovaranja kad ponavljamo staro gradivo, sudjelovanja kad obrađujemo novo gradivo itd. Ova se ocjena najčešće upisuje na kraju cjeline, a prije njenog upisivanja učenik se treba izjasniti o svom mišljenju koju je ocjenu zaslužio, te ga obrazložiti, a učiteljica treba obrazložiti svoje mišljenje. Po potrebi, prije upisivanja ocjene, učenika se može još dodatno pitati pred pločom, iako upisana ocjena neće biti rezultat samo tog odgovaranja, već i ostalog što je gore navedeno.

Pisano

Ovdje se upisuju ocjene iz pisanih provjera, kao i ocjene iz njihovih ispravaka (ako učenik piše ispravke). Radi se o provjerama koje pišemo na kraju cjeline i kojima se ispituje kako je učenik savladao cijelu cjelinu. Takva provjera predviđena je u vremeniku pisanih provjera, učiteljica ju u razredu najavljuje najmanje tjedan dana prije provjere, a sat-dva prije nje zajednički ponavljamo gradivo, te učenicima za rad kod kuće dobivaju zadatke slične većini zadataka koji će biti u provjeri.

Sat nakon pisanja provjere, tj. sat na kojem učenik dobiva ispravljeni ispit s ocjenom i na kojem komentiramo rješenja, nakon analize provjere učenik ima pravo pisati ispravak (opet za ocjenu), ako smatra da je naučio bolje od onoga što je uspio pokazati u provjeri. Ispravak se može pisati bez obzira na dobivenu ocjenu (1, 2, 3 ili 4). Ispravak se sastoji od drugih zadataka (ne jednakih onima iz pisane provjere), također učenik ima još jednu mogućnost ispravka u lipnju.

U imenik, u rubriku "pisano", upisuju se obje ocjene, i ona iz provjere, i ona iz ispravka, jedna **pokraj druge, unutar iste rubrike**.

Ispravak **ne služi** tome da se učeniku omogući naknadno učenje gradiva. Od učenika se očekuje da redovito uči, dakle da se pripremi za samu pisanu provjeru i u skladu s time treba biti ocijenjen. Ispravak služi samo za slučaj da je učenik naučio, ali je iz nekog razloga taj dan *podbacio* ("imao je loš dan"), pa mu se tim ispravkom daje mogućnost da pokaže da se pripremio bolje nego je uspio pokazati u samoj provjeri.

Da se mogućnost ispravka ne bi zlorabila (da ne bi uvijek svi ispravljali nadajući se da će im se posrećiti iako zapravo ne znaju bolje), ocjena iz njega se upisuje i onda kad je slabija od ocjene iz pisane provjere. Dakle, ispravak treba pisati samo ako učenik smatra da **zaista zna bolje!** U suprotnom, neka prizna da se bolje niti nije pripremio i neka prihvati ocjenu koju ima (i neka u idućim cjelinama ozbiljnije uči, ako želi bolju ocjenu).

Ukoliko učenik nije prisutan na satu na kojem pišemo provjeru, pisat će ju naknadno. Isto vrijedi i za pisanje ispravka, ako ga želi pisati.

Skala "postotak bodova - ocjene" nije ista za sve provjere. Ona ovisi o važnosti gradiva određene cjeline i o broju zadataka odredene težine u provjeri.

Domaći uradak

Budući da se domaći uradak može prepisati, u ovu se rubriku **ne upisuju ocjene iz jednostavno pregledanog domaćeg uratka, već ocjene koje proizlaze iz znanja pokazanog kroz kratke pisane provjere (KPP)**. Naime, to znanje je posljedica učenikove pažnje na satu i samostalnog rada (utvrđivanja gradiva) kod kuće tj. pisanja domaćih zadaća, pa ima smisla takvu ocjenu upisati u ovu rubriku.

Ocjene dobivene iz KPP upisuju se sa strane pod bilješke, a nakon svake dvije ili tri takve provjere, **srednja se ocjena upisuje u rubriku "domaći uradak"**.

Učiteljica na satu kratku pisano provjeru najavljuje najmanje sat unaprijed (točno se precizira koji sat će se pisati). Sa sigurnošću najaviti tjedan dana unaprijed (tj. četiri sata matematike unaprijed) je nemoguće jer se KPP piše nakon što se obradi i uvježba određeno gradivo, a brzina obrade i vježbe zna varirati od razreda do razreda.

U KPP se pojavljuju zadaci poput onih kakvi su bili za zadaću, samo s drugim brojevima. KPP obuhvaćaju zadnje gradivo, sa zadnjih 1-3 sata. Prije pisanja provjere, na satu komentiramo zadaću i razjašnjavamo sve nedoumice koje su učenici imali kod pisanja zadaće. **Mogućnosti ispravaka ocjena iz pojedinačnih KPP nema**. Naime, kad bismo to uveli, ništa drugo osim pisanja raznih kontrolaca ne bismo ni stigli. Osim toga, budući da ocjena iz KPP ide u **bilješke** (ne u rubriku), učenik ima mogućnost kroz preostale dvije KPP utjecati na "ispravak te ocjene", tj. na to da kasnija srednja ocjena, koja će ići u rubriku, bude bolja. Umjesto vraćanja unazad stalnim pokušajima ispravljanja, treba se koncentrirati na to da daljnji rad počne konstantno biti u skladu sa postizanjem željenog uspjeha/željenih ocjena.

Samostalni rad

U ovu se rubriku upisuju ocjene iz aktivnosti na satovima i iz rada kojeg učenik napravi kod kuće a koji zaslužuje vrednovanje ocjenom.

Do ocjene koja se upisuje u ovu rubriku, može se doći i skupljanjem pluseva i minusa koji se zapisuju pod bilješke. Naime, tri plusa (pod bilješkama) rezultiraju peticom u rubrici "samostalni rad".

Plus se može dobiti iz težih ili neuobičajenih zadataka koje učiteljica zada na satu (i za koje najavi da su za plus), zatim ako se učenik nečim izuzetno istakne na satu, a isto se tako može dobiti i pisanjem neobaveznih zadaća (učiteljica povremeno zadaje i neobavezne zadatke za zadaću).

U slučaju kad učenik kaže da nije znao riješiti neki zadatak, ako se radi o zadatku koji je u potpunosti istog tipa kao masa zadataka koje smo riješili na satu, takva se isprika ne priznaje. Međutim, ako se radi o nekom "novom tipu" zadatka koji izlazi izvan okvira onoga što smo rješavali na satu ili ako zadatak spada u ono čime bi trebali ovladati bolji učenici isprika se uvažava.